

*Матеріали і дослідження
з археології Прикарпаття і Волині.
2015. Вип. 19. С. 93–99.*

Микола БАНДРІВСЬКИЙ

**МИТРОПОЛИТ АНДРЕЙ ШЕПТИЦЬКИЙ – МЕЦЕНАТ ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКОЇ
АРХЕОЛОГІЇ (ЗА МАТЕРІАЛАМИ СПІВПРАЦІ З ДИРЕКТОРОМ МУЗЕЮ НТШ
ЯРОСЛАВОМ ПАСТЕРНАКОМ)**

Роль Церкви у виявленні та збереженні пам'яток національної культури досі вивчена недостатньо. Значною мірою це стосується теренів княжого Галича, тема якого для істориків, митців, архітекторів, зокрема, в період пацифікації 1930-х років, завжди асоціювалася з державною незалежністю Русі.

Особливий вклад у пам'яткоохоронну справу давнього Галича вніс видатний меценат і митрополит Андрей Шептицький, 150-річчя з дня народження якого відзначаємо у цьому 2015 році. Починаючи з 1934 р. митрополит Андрей фінансував археологічні розкопки в Галичі. Очолив ці дослідження Ярослав Пастернак, який вже два роки перед тим розпочав тісну співпрацю як з митрополитом Андреем Шептицьким та очолюваною ним Консерваторською комісією (провівши, наприклад, 1932 р. розкопки в усипальній крипті собору св. Юра у Львові), так і з ректором Львівської Богословської академії о. Йосипом Сліпим, з вихованцями якого дослідник провів п'ять археологічних експедицій. Можемо припустити, що й саму думку розпочати широкомасштабні археологічні розкопки в княжому Галичі і, насамперед, пошуки його літописного Успенського кафедрального собору міг підказати митрополитові Андрею власне Я. Пастернак, який на той час, як ніхто інший, мав фахове предметне уявлення про цю справу. Упевненість Я. Пастернака щодо вибору саме такої наукової мети та її багатообіцяючих перспектив ґрунтувалася здебільшого на його досвіді (але в першу чергу, як припускаємо – все ж на опублікованому і неопублікованому матеріалах Йосипа Пеленського), зокрема на успішному дослідженні Я. Пастернаком двох виявлених та розкопаних ним романських храмів XI–XII ст. на Градчанах в Празі у 1920-х роках. Тому припускаємо, що в той час доручити досліджувати пам'ятки давнього Галича комусь іншому, окрім Я. Пастернака, Андрей Шептицький не міг. Як пише Я. Пастернак “...Його ексцеленсія Митрополит А. Шептицький навесні 1934 року поручив мені вести його ж коштом нові, систематичні розкопки на всьому терені колишньої столиці” [Пастернак, 1944, с. 66, 71–72]. Є підстави припускати, що основною метою Галицької археологічної експедиції під керівництвом Я. Пастернака – від самого початку її роботи – були пошуки місцезнаходження літописного Свято-Успенського кафедрального собору, про який понад 700 років нічого не було відомо (остання згадка 1255 р.).

Для української Церкви пошуки цього найвеличнішого храму княжої столиці мали, окрім вузько археологічного, також важливе церковно-історичне значення, оскільки із розшукуванням галицьким Свято-Успенським собором пов'язувалося створення (або відновлення) в самому Галичі у XII ст. окремого єпископства [Stupnicki, 1884, s. 103] яке піднімало на новий рівень здавна особливо поважану в Європі і “одвічну” на цих землях, за словами короля Казимира Великого, Галицьку Митрополію.

Різні дослідники у різних місцях шукали руїни Свято-Успенського собору – у сучасному Галичі [Петрушевич, 1884, с. 1–18], на високому березі Лімниці [Шараневич 1880, с. 295–335], а також у Крилосі, на місці нинішньої Свято-Успенської церкви, спорудженої близько 1500 р. нащадком давнього боярського роду православним фундатором Марком Шумлянським (помер 1535 р.). У 1770 р. К. Ходикевич уперше висловив здогад, що давньогалицька кафедральна святиня існувала саме у Крилосі. Він спирався на грамоти князя Льва та заповіт львівського єпископа Йосифа Шумлянського [Андрусак, 1937, с. 2]. Натомість, М. Гарасевич, відтак В. Лушкевич з Кракова та І. Шараневич дотримувались думки, що галицькі митрополити мали свій осідок при церкві св. Пантелеймона. Однак, після того, як у вересні 1882 р. парох сусіднього с. Залукви священик Лев Лаврецький відкрив під лісом “Діброва” фундаменти

невідомої церкви – однієї з найбільших на території княжого Галича (20,0×14,5 м), І. Шараневич змінив свою думку і за акцептував їх як залишки княжого кафедрального собору [Пастернак, 1937, с. 2].

Однак, найважливішим у всьому цьому, на наш погляд, є те, що першим – по справжньому і реально вийшов на місце розташування давньоруського Свято-Успенського кафедрального собору в Галичі, не Я. Пастернак (як це сьогодні часом прийнято вважати), а саме все ще недооцінений на сьогоднішній день Й. Пеленський. Саме Й. Пеленський після семи тижнів шурфування та уважного зондування місцевості, дійшов правильного, як виявилось через декілька десятиліть, висновку, а саме: що пошукуваний собор “...міг стояти там, де сьогодні є парохіяльна крилонька церква” [Pelenski, 1914, s. 105, 113–114, 119]. Однак, у закладених поблизу неї п’яти розвідкових шурфах Й. Пеленський ніде не натрапив на фундаменти собору. Подальші пошуки цієї найвеличнішої давньоруської святині на західних землях України, перервала Перша Світова війна.

І лише завдяки благочинній діяльності митрополита А. Шептицького археологічні роботи в пошуках цієї найімпозантнішої пам’ятки княжої столиці 1934 р. були відновлені. Майже два роки розвідкові дослідження Я. Пастернака не приносили бажаного успіху і це кожного археолога-польовика дивує, адже Я. Пастернак “взяв” у свого попередника Й. Пеленського, доволі точну локалізацію собору: “...міг стояти там, де сьогодні є парохіяльна церква” (див. вище). Можливо, усі ці два роки Я. Пастернак шукав поза місцем доволі точно оприділеним визначним архітектором-мистецтвознавцем Й. Пеленським з думкою, що той, можливо, помилився і собор міг знаходитися на котромусь з найближчих узгір’їв. Однак, через два роки після відновлення у Галичі розкопок Я. Пастернак все ж таки мусів констатувати те саме, що й згаданий його попередник на початку ХХ ст., а саме: “...Старий собор мусив стояти в найближчому сусідстві сьогоднішньої церкви...За це промовляв одвічною традицією зафіксований та практичними інтересами продиктований факт, що коли ставлять нову церкву по знищенні старої, то майже ніколи не шукають для неї зовсім нового місця осторонь, а ставлять її на «здавна посвяченому місці» [Пастернак, 1936, с. 5]. І дійсно – повернувшись на місце вказане кількома десятиліттями раніше Й. Пеленським, 25 липня 1936 р. Я. Пастернак в п’ятому, останньому, шурфі, закладеному на відстані 6,6 м на північ від мурованої каплиці, на глибині 2,8 м вперше наштовхується на край величавого собору! В той момент, за словами Я. Пастернака, “...лопата Данила Михальчука стукнула об щось тверде! Показався масивний, сильний мур з тесаних кам’яних блоків, 240 см завгубишки – і це був перший слід фундаментів старого кафедрального собору княжого Галича” [Пастернак, 1944, с. 65].

Церква в той час не лише фінансово (в основному, в особі митрополита Андрея) прилучалася до археологічних розкопок. Наприклад, упродовж не одного року розкопки в Галичі провадили за участю і при особливій допомозі генерального адміністратора митрополичих дібр священика Тита Войнаровського та інспектора-інженера А. Мельника [Герчанівський, 1975, с. 763]. У той час села Крилос, Підгороддя з присілком Четверки, Сокіл, Залуква і місто Галич із ґрунтами і лісами творили разом третю за величиною мастність Столових дібр греко-католицької митрополії у Львові. Цікаво, що українські громадські організації і церковна влада заохочувала молодь з довколишніх сіл і містечок до археологічних розкопок в експедиції Я. Пастернака. Відомо, наприклад, про участь у цих розкопках членів Першого Студентського табору праці.

Впродовж 1936–1937 рр. експедиція Я. Пастернака майже повністю відкрила фундаменти Свято-Успенського кафедрального собору, бічна сторона якого сягала понад 37 м, тобто галицька святиня виявилась лише на півтора метра коротшою і на стільки ж вужчою від Софійського собору в Києві [Пастернак, 1944, с. 71–72]. Загалом, відкритий в Крилосі собор мав п’ять нав, три апсиди, був шестистопний й центробанний, тобто саме таким, яким його бачив в уяві вже згадуваний Й. Пеленський.

Найбільшим відкриттям 1937 р. стало виявлення у притворі Свято-Успенського собору княжого Галича кам’яного саркофага із тлінними останками, як тоді вважали, могли належати

князю Ярославу Осьмомислу, забороненому, згідно з Іпатіївським літописом, у ніч з 1 на 2 жовтня 1187 р. саме у щойно віднайденому соборі. “А що це було великою несподіванкою, то те, – розповідав Я. Пастернак С. Щуратові, – що на самому вступі моєї цьогорічної праці, у поширеній минулорічній сонді (шурфі – М. Б.) найшов я – погляньте! – ось цей саркофаг. Великий і тяжкий, тесаний з одної камінної брили білого вапняка, з таким же тяжким, трішки випуклим, але розбитим віком. Він такого типу, які зустрічаються у Києві у княжій добі. Зовсім не орнаментований і без написів, бо й не був призначений для публічного виду. В ньому ж тлінні останки, мабуть, князя. Те певне, що саркофаг був ограблений, невідомо коли, можливо у XIII ст., у часі татарських наїздів: на це вказує розбите віко саркофага й порозкидані кістки покійника” [Щурат, 1937, с. 185]. Умови відкриття саркофага, його обміри, опис і фотознімки, але – на жаль – без зарисовок розміщення кісток покійника, подано в монографії Я. Пастернака 1944 року [Пастернак, 1944, с. 132–140, рис. 47, табл. X–XI].

Кам'яний саркофаг Свято-Успенського собору залягав на глибині всього 10 см під підлогою західного притвору і сягав у довжину 2,07 м. В середині саркофага лежали останки чоловіка, як потім визначили, віком 50–60 років, біля якого не було простежено жодного сліду яких-небудь залишків одягу, взуття чи прикрас. На думку першовідкривача, це вказувало на цілковите пограбування небіжчика. На питання, хто був похований у знайденому саркофазі, Я. Пастернак і в той час, і в подальшому на еміграції у своїх наукових працях давав єдину відповідь: це був сам фундатор і засновник галицького кафедрального собору князь Ярослав Володимирович, названий в народі Осьмомислом [Щурат, 1937, с. 132–133]. Хоча в тому ж таки Свято-Успенському соборі княжого Галича, згідно з Лаврентіївським літописом, спочивали тлінні останки Великого Київського князя Романа Мстиславича (пригадаймо, що в знайденому Я. Пастернаком саркофазі були виявлені останки двох дорослих осіб. Іншими словами, тією “другою особою” й могла бути домовина з тлінними останками князя Романа опущена у раніше влаштований (ще за часів князя Осьмомисла) кам'яний монолітний саркофаг. Зрештою, сам князь Осмомисл мав двох синів, які також могли бути поховані у найбільшому галицько-руському соборі. Проте, більш ймовірним виглядає здогад, що вищезгадані особи могли бути поховані у південно-західному куті Свято-Успенського кафедрального собору над якими в пізніший час й спорудили пам'ятку каплицю і під долівкою якої знаходилися чотири алебастрових (але – збірного типу?) саркофага [Вуйцик, 1992; Бандрівський, 2005, с. 129–133].

Особливо цінними були антропометричні обміри та фотознімки людських кісток із кам'яного саркофага, зроблені Я. Пастернаком або ж його колегами, що відіграло першорядну роль при їх порівнянні із кістками людського скелету, які були виявлені 13 листопада 1991 р. археологічною експедицією НТШ під час розкопок крипти собору св. Юра у Львові (наприклад, довжина черепа зі згаданого саркофага становила 179 мм при ширині 139 мм, з чого був вирахований головний показник, який становив 73,54, тобто, череп був виразно доліхокранний (довгоголовий краніологічний тип). Із зубів бракувала вже за життя, – як свідчили висновки антрополога, – нижня права “шістка”, а права верхня “п'ятірка” була теж сильно надіпсована. Довжина правої стегнової кістки становила 475 мм, а правої плечової кістки – 350 мм. Обчислений за цими параметрами зріст чоловіка із саркофага при житті сягав 171 см [Пастернак, 1944, с. 139–140].

У всьому цьому не зовсім логічним виглядає припущення про “пограбування княжого саркофагу”, адже собор повноцінно функціонував щонайменше усю першу половину XIII ст. і, крім того, ніяких слідів, які б свідчили про “татаро-монгольську навалу” чи спалення собору (Я. Пастернак пише про залягання саркофагу на глибині всього 10 см під спаленою підлогою у західному притворі) на сьогоднішній день, немає. Ніби відчуваючи певну напруженість, а то й відверті сумніви у його припущенні щодо ймовірного пограбування саркофагу, Я. Пастернак пише про тонкий шар жовтої глини, яка була над саркофагом та довкола нього і на час досліджень була непорушною, і саме цей момент, на вимогу першовідкривача, “...зараз же було стверджено при свідках” [Щурат, 1937, с. 123–133]. Цей тонкий шар жовтої глини над саркофагом дослідник вважав за спалену підлогу. Виникає питання: якщо саркофаг був

перекритий непорушним шаром жовтої глини (як би ми не трактували її призначення), що було стверджено при свідках, то тоді – в який спосіб відбулось пограбування? І мало ймовірно, що абсолютно ніяких, навіть найдрібніших і некоштовних, речей, ба, навіть, їх уламків, у саркофазі знайдено не було. Як доводять численні приклади пограбувань гробниць вельмож та монархів минулого, майже завжди (після вторгнення до захоронення) залишаються якісь сліди від первісного облачення, одягу, решток зотлілого взуття, одяжі та її дрібних деталей з малоцінного матеріалу та ін. Не знаходимо однозначної відповіді й на питання: чому не було зроблено бодай зарисовки взаємного розміщення кісток похованого у саркофазі. Повністю відсутні також фотографії, які б задокументували непорушне розташування тлінних останків в момент їх виявлення в саркофазі. Адже ж знаємо і ту скрупульозність, з якою підходив до подібного кшталту речей Я. Пастернак (йдеться ж бо про чи не найунікальніше відкриття всього його життя!). Зрештою, на розкопів в Крилосі тоді все фотографував і навіть, час до часу, фільмував процес досліджень визначний західноукраїнських кінооператор і сценарист Юліан Дорош. Працював в той час з Я. Пастернаком в Крилосі і Соломон Чортковер – знаний на той час антрополог, який перед тим одержав широке визнання в світі своїми працями з антропології семітів в Іспанії. Тобто, кожний з цих трьох фахівців – Я. Пастернак, Ю. Дорош, С. Чортковер у своїх галузях були одними з найкращих і раптом – майже цілковита відсутність польової документації по кістяку із саркофагу! Крім того, згідно із заключеннями сучасних антропологів (наприклад, того ж проф. Зенона Погорецького із Саскатунського університету з Канади) серед кісток із саркофагу чітко виділяються останки щонайменше двох дорослих осіб... Слід також зауважити, що на відстані 25 см на схід від згаданого саркофага у притворі того ж Свято-Успенського собору в теперішньому Крилосі Я. Пастернаком було розчищено, як відомо, ще одне поховання – жіноче, покладене в дерев'яну труну, яка була опущена на глибину 0,6 м під підлогу притвору. І знову – ні плану, ні зарисовок, ні фотографій цього жіночого поховання в момент виявлення чи розчистки Я. Пастернак не залишив (або ж, якщо бути більш обачними у припущеннях, то слід висловитися з цього приводу приблизно так – *“...цієї польової документації досі не віднайдено...”*). Маємо лише фотографії кісток обох черепів й решток скелетів, зроблених вже, згодом, в лабораторії або ще там, в полі.

Якщо у свій час віднайдення Я. Пастернаком кам'яного саркофагу у княжому соборі було сенсацією, а сама наявність монолітного саркофагу ніби то однозначно вказувала на “княже” походження похованої в ньому особи, то станом на сьогодні самих лише саркофагів – майже цілком аналогічних до “Осьмомисловго” саркофагу, на теренах княжого Галича знайдено більше півтора десятка. Причому, кам'яні саркофаги, зроблені з монолітної брили місцевого вапняку, продовжують виявляти і останніми роками. Наприклад, у 1985 р. Юрій Лукомський в урочищі На Царинці в Крилосі відкрив фундаменти невідомого з літописів мурованого храму XII ст., в якому виявив три кам'яних монолітних саркофаги, два з яких були в самому центрі храму, а третій, який власне й містив поховання чоловіка й жінки, – у південному приділі. Останній саркофаг, довжиною близько 2,15 м та вбудований у фундамент храму, був заготовлений, як припускає його першовідкривач, ще за життя похованих у ньому осіб. Останні могли бути засновниками або ж ктиторами цього храму [Лукомський, 1998, с. 572]. Згадані перші два саркофаги із церкви “На Царинці” також, мабуть, призначалися для чоловіка і жінки. Перший – більший, з внутрішньою довжиною 1,90 м, розміщувався із західної сторони; другий, сягаючи всередині у довжину близько 1,63 м торкався торцем східної сторони попереднього саркофага. Тут ми бачимо той самий принцип розміщення домовин, що й у Свято-Успенському соборі: вздовж осі схід-захід, стик торцями обох домовин і розміщення жіночого поховання в ногах чоловічого зі східного торця саркофага. Цікаво, що поруч зі згаданим третім саркофагом із церкви “На Царинці” Ю. Лукомський розчистив також четвертий, але – розбитий кам'яний монолітний саркофаг, який на зовнішній поверхні стінок був прикрашений геометричним рельєфом [Лукомський, 1998, с. 573].

Окрім цих чотирьох кам'яних монолітних саркофагів, які походять лише з однієї і далеко не найбільшої церкви на теренах давнього Галича, відомі й інші знахідки майже цілком

аналогічних саркофагів. Вперше на один з них при північній стіні церкви Спаса натрапив І. Шараневич разом із священником Л. Лаврецьким [Шараневич, 1883]. Такі ж саркофаги, в тих самих приблизно розмірах і техніці вибуття, були обстежені І. Шараневичем в урочищі Цвинтариська та при Свято-Миколаївській церкві у Вікторіві [Шараневич, 1883; Лукомський, 1998, с. 572–573]. На цілу низку фрагментів розбитих кам'яних монолітних саркофагів натрапив Ю. Лукомський й у 1990 р. проводячи дослідження на полі Церквиська в тому ж Крилосі.

Отже, саркофаги, аналогічні до знайденого Я. Пастернаком 1937 р. у Свято-Успенському соборі княжого Галича, становили звичайний виріб місцевих ремісничих майстерень і часто використовувались у літописному Галичі для захоронення духовних осіб, засновників або ктиторів церков навіть у другорядних (за статусом) храмах. Значне число таких саркофагів, зокрема, зростаюча їх кількість в останні роки, власне й дає підстави переглянути ту виняткову роль, яку свого часу надав Я. Пастернак виявленому ним саркофагу. Цим ми хочемо підкреслити, що сама наявність саркофагу, принаймні, у галицько-руських храмах княжої доби, ще зовсім не означає привілейований (при земному житті) статус похованої в ньому особи.

До сьогодні питання правомірності ідентифікації знайдених Я. Пастернаком людських кісток у саркофазі Свято-Успенського собору із вищезгаданим славним князем-можновладцем, не ставилося. Якщо ж Я. Пастернак у своїх припущеннях правий і знайдені ним тлінні останки у саркофазі справді належали князеві Осьмомислу, то відсутність при його кістках решток супровідного матеріалу та заупокійних дарів може бути пов'язане з тим, що князь перед своєю кончиною міг прийняти чернечий постриг (що в той час перед смертю не раз робили могутні християнські володарі європейських країн). І тому відсутність речей в саркофазі може пояснюватися монашимами обітами, серед яких є обіт бідності що передбачає поховання лише в монашій одежі і, природно, без жодних інсигній влади чи елементів світського вбрання. Подібні акти посвят є достатньо втаємниченими діями, які, як правило, скриті від сторонніх, тим більше – світських очевидців і тому не завжди такі події потрапляли на сторінки тогочасних літописів.

Те, що в кам'яному саркофазі із собору був захоронений не князь, а якась інша, можливо, духовна особа, свідчить надто скромний вигляд самого саркофагу, який ніби спеціально витриманий у християнсько-аскетичних традиціях. Таке останнє місце спочинку більше б пасувало духовному достойникові (в одній з праць висловлено припущення про захоронення в ньому сучасника князя Осьмомисла – єпископа Козьми [див.: Бандрівський, 2005, с. 131–132]). Крім того, **в кафедральних соборах Київської Русі й Галицько-Волинського князівства невідомо жодного випадку захоронення князя під підлогою собору**, а майже завжди – у бічних каплицях на видоті й у пишно оздоблених часто алебастрових саркофагах з надзвичайно тонкою й мистецько вишуканою різьбою. Розміщення поховання під підлогою, над якою, у буквальному розумінні, щодня приходило багато парафіян, означало, згідно з релігійними канонами, зречення самого себе і своєрідне “розпинання” тіла після смерті. Такий спосіб поховання і вибране для цього місце більше відповідало б поведженню з останками духовної особи монашого чину. Хоча, з візантійських джерел знаємо, що саме з XII ст. вінченосні особи ромеїв відмовлялися від поховань у пишно оздоблених саркофагах, а надавали перевагу захороненням у скромних нішах-аркасоліях, розташованих у бічних стінах всередині соборів, які майже нічим не відрізнялися від захоронень звичайних осіб. Цими актами візантійський імператорський двір повертався до чистоти і простоти первісного християнства. Отож, не виключено, що й представники галицького двору в т. ч. й вінченосні Рюриковичі, також могли перейняти схожі традиції поведження з померлим тілом. І, коли у віднайденому Я. Пастернаком саркофазі справді знаходились тлінні останки особи, яку за земного життя, за велику мудрість, називали Осьмомислом, то мусимо визнати, що в момент укладання його тіла на кам'яне ложе саркофагу він був вже не князем, а звичайним земним чоловіком, монахом, який, перед відходом у Вічність, свідомо зрікся свого дочасного життя і представ перед Господом у найбільш прийнятному, для кожної людської душі, стані.

ЛІТЕРАТУРА

Андрусяк М.

1937 Де зберігалася історична традиція про катедру в Крилосі. – Львів. – № 2.

Бандрівський М.

2005 Роль греко-католицької Церкви у підготовці та проведенні історико-археологічних досліджень пам'яток княжого Галича // Українські землі часів короля Данила Галицького: Церква і держава. – Львів. – С. 129–133.

Вуйцик В.

1992 Обережно з сенсаціями // Ратуша. – Львів. – 14 квітня.

Герчанівський Д.

1975 Галич й околиці // Альманах Станіславівської землі. – Нью-Йорк–Торонто–Мюнхен. – Т. I. – С. 763.

Лукомський Ю.

1998 Невідомі церкви на Подолі княжого Галича // Записки НТШ. – Львів. – Т. 235. – С. 572–573.

Пастернак Я.

1936 Княжими слідами // Діло. – Львів. – 13 серпня.

1944 Старий Галич. – Краків–Львів. – 238 с.

Петрушевич А.

1882–1884 Археологические находки близ города Галича // Вестник Народного Дома. – Львів. – Ч. 1–18.

Шараневич І.

1880 На котрім місці нинішнього Галича і його окресності стояв староруський княжий город Галич? // Зоря. – Львів. – Ч. 10. – С. 127–129; Ч. 11. – С. 140–143; Ч. 12. – С. 155–158; Ч. 13. – С. 172–175.

1883 Дальши розкопы руинь Галича // Діло. – Львів. – Ч. 103–107.

Щурат В.

1937 На руїнах катедри Осмомисла // Наша Батьківщина. – № 9. – С. 187.

Pelenski J.

1914 Halicz w dziejach sztuki sredniowiecznej na podstawie badan archeologicznych i zrodel archiwalnych. – Kraków. – 207 s.

Mykola BANDRIVSKYI

METROPOLITAN ANDREY SHEPTYTSKYI – PATRON OF WESTERN UKRAINIAN
ARCHAEOLOGY (BASED ON THE MATERIALS OF COOPERATION WITH DIRECTOR OF
THE MUSEUM OF SHEVCHENKO'S SCIENTIFIC SOCIETY YAROSLAV PASTERNAK)

The contribution to preservation activity of historical-cultural monuments of ancient Halych of the patron and Metropolitan Andrey Sheptytskyi, whose 100-th anniversary we celebrate in this 2015 year is analyzed at the article. Since 1934 Metropolitan Andrey financed archaeological excavations in Halych. These studies were headed by Yaroslav Pasternak, who two years before began close cooperation with Metropolitan Andrey Sheptytskyi. During the 1936–1937 Ja. Pasternak's expedition almost completely discovered foundations of Holy Assumption Cathedral, longitudinal side of which reached more than 37 m, that is, this shrine from Halych was only one and half of meter shorter and narrower than St. Sophia Cathedral in Kyiv. The biggest discovery of 1937 was founding in the narthex of the cathedral from princely Halych of stone sarcophagus with the mortal remains, that, as it was believed, could belong to Prince Yaroslav Osmomysl, buried, according to Hypatian Chronicle, in the night from 1 to 2 of October, 1187.

If Ja. Pasternak was right in his assumptions, and the mortal remains found by him in the sarcophagus belonged to Prince Osmomysl indeed, than the absence near his ("Prince's"?) bone remains of supporting material and memorial gifts may be connected with the fact, that the prince

before his death could take monastic vows (which at that time many powerful Christian rulers of European countries did before their death). So, the absence of things in the sarcophagus can be explained by monastic vows, which include a vow of poverty that provides burial only in monastic robe and, of course, without symbols of power or elements of secular dress. Such acts of dedication were initiated actions that are usually hidden from outsiders, and most of all – from the secular witnesses and so these events do not always appeared at the pages of contemporary chronicles.

Guess that at the stone sarcophagus of the cathedral was not buried prince, but the other person, possibly cleric, is expressed at the article. It can be evidenced by too modest appearance of sarcophagus, which seemed specifically designed (made) in the Christian ascetical tradition. Such place of last rest would better match to spiritual dignitary (at the one of previous publications suggestion was presented that contemporary of Prince Osmomysl – Bishop Kozma was buried their). In addition, in the cathedrals of Kiev Rus; and Halych-Volhynian Principality any case of burying of Prince under the floor of the cathedral was not known. Almost always it was made in the side chapels in a noticeable place in the magnificently decorated often alabaster sarcophagi with extremely fine and artistic executed carvings. Placing of burial under the floor, over which, literally, every day many parishioners pass meant, according to religious canons, renunciation itself and a kind of “crucifixion” of the body after death. This way of burial and the place, selected for it, more consistent with the treatment of the remains of cleric of monk rank. While we know from the Byzantine sources that exactly in XII century crowned persons of Romans refused burial in richly decorated sarcophagi, and preferred to be buried in arcosolia in the side walls inside the cathedrals, which almost no different from burials of ordinary people. By these acts representatives of Byzantine imperial court returned to the purity and simplicity of early Christianity. Therefore, it is possible that representatives of Halych court including crowned Rurikovichs could also adopt similar traditions of treatment with dead bodies.